

kaldene tilsammen danne Landskirken, er altsaa Landskirken Besidder af det Hele. Fleertallet har nægtet, at Landskirken havde en saadan corporativ Stilling, saa at den kunde være Eier; men det synes mig dog ikke paa nogen Maade at kunne paastaaes, at en saadan Mangel paa corporativ Stilling, der hører til at være Eier og at kunne hævde sin Eiendom, er tilstede. Kirken havde i ethvert Sogn, hvor Godset laae, sin Embedsmand, der var Beneficiar og havde Beneficiarens Ret; Kirken havde i ethvert Stift en overordnet Tilshynsmand, der, understøttet af den kongelige Stiftsbefalingsmand, skulde paasee Kirkens Ret, og i Spidsen for Kirken stod som membrum præcipuum, som dens øverste Medlem og, tillige den øverste jordiske Beskytter, Kongen selv. Kirken har da haat, det har ogsaa Erfaringen vist, al mulig Magt til at beskytte sin Eiendomsret til det Sognkaldene tilagte Gods. Men, vil man maaskee sige, da Grundloven blev givet, da indtraadte der et nyt Forhold. Vel havde Kirken med Hensyn til dette Eiendomsforhold udholdt to stærke Storme og derigjennem reddet det Kirkegods, der i denne Henseende var henlagt til den. Den havde gennemgaaet den Storm, da Kirken reformeredes, den Storm, da Souveraineteten indførtes; men da den frie Forfatning indførtes i Landet, skulde Kirken være strandet og have mistet sit Gods. Jeg mener kun strandet i udvortes Betydning, ikke i højere Betydning; thi det kunde ikke skee; men hvad der hørte til dens timelige Velfærd, skulde være den berøvet. Det støtter man nu paa det Udtryk i § 3 i Grundloven, at Folkkirken „understøttes“ af Staten. Det er en høist forunderlig Opfattelse af Ordet „understøttes“. Den Mening, man vil have lagt deri, vilde være klart udtalt, dersom der stod: Folkkirken berøves af Staten dens Gods og underholdes for Fremtiden af denne. Saa stod det der med klare Ord; men nu er det ikke sagt med klare Ord, nu er det betegnet ved Ordet „understøttes“. Dersom Danmarks Niges Grundlov skulde med Ordet „understøttes“ mene: Kirken berøves dens Gods og underholdes fremtidig af Statens Naade, saa havde Danmarks Niges Grundlov brugt en underfundig Udtryksmaade. Hvad vilde Folgen blive, dersom man vilde indføre denne Betyd-

ning af Ordet „understøttes“ i andre Forhold? Dersom det altsaa blev sagt: En Formynder bør understøtte sin Myndling med Raad og Daad, da vilde det sige det Samme som: En Formynder bør tilegne sig sin Myndlings Formue og herefter bruge saa meget af den, som han synes, til Myndlingens Fornødenheder. Men det ligger aldeles ikke i Ordet „understøttes“. Ordet „understøttes“ er et saadant, som pleier at bruges om den Hjælp, der gives dem, der allerede selv have nogle Subsistensmidler; dersom man derimod vil betegne den Hjælp, man giver dem, der ellers aldeles intet Subsistensmiddel have, saa siger man, man underholder dem. En Fader underholder sine smaa Børn, som Intet kunne fortjene, men han nødes ofte til at understøtte sine voksne Børn, selv naar de ere begyndte at fortjene deres Livsophold, men ikke formaae det tilstrækkeligt. Jeg skal dog ikke benytte mig af, at Ordet „understøtte“ mere taler til Gunst for min, end for den modsatte Anskuelse. Jeg vil tilstaae, at det, som jeg har fundet ved at gennemlese Debatterne paa den grundlovgivende Rigsdag, var, at man der ikke vilde afgjøre dette Spørgsmaal. Det blev dengang af udmærkede Mænd paastaaet, at Kirken havde Eiendomsret. Jeg vil nævne to Navne, som siden ere blevne satte i Skygge, men vel igjen vilde have sig frem, Navnene Orsted og Mynster. Det blev paa den anden Side mod sagt; og det var vistnok den grundlovgivende Rigsdags Mening ikke at præjudicere Spørgsmaalet til den ene eller den anden Side. Altsaa ved vor Grundlov er der ingen Forandring skeet; Kirken staaer endnu i samme Forhold, som den stod før. Præsten staaer aabenbart i Eiers Sted med Hensyn til Præstegodset paa Embedets Vegne. Han kan bortforpagte Præstegaarden; han bortfæster de Mensalgaarde, de Fæstegaarde, som ere henlagte til Præstekaldet, forsaavidt der nu ikke er bestemt, at de skulle sælges; han giver Arvefæstefjøde, naar der bortfæstes noget af Sognkaldets Gods; og jeg skulde ogsaa troe, at hvor rene Salg have fundet Sted, har Præsten ligefrem givet Skjøde. Han staaer som Eier paa Embedets Vegne, han staaer som saadan under Tilshyn af Kirkens Tilshynsmænd med Kongen som Kirkens membrum præcipuum i